

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/633/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3812211276
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3812211276.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej, sudcu Mgr. Ivana Kubínyho a sudkyne JUDr. Gabriely Janákovej v právnej veci navrhovateľa: R. T. D., s.r.o., so sídlom G. X, J., IČO: 35 724 803 zast. P. T., s. r. o., so sídlom G. X, J., IČO: 36 613 843 proti odporcovi: T. C., nar. X. X. XXXX, bytom C. V. č. XXX, zast. JUDr. S. Q., advokátom, S. B., J. T. X/A, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: X. na ochranu občana spotrebiteľa Y., so sídlom G., L. B. X, IČO: 42 176 778, zast. JUDr. S. Q., advokátom, S. B., J. T. X/S., o zaplatenie 4.512,83 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 10. decembra 2013, č.k. 4C/27/2013-150, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí zvyšku návrhu **p o t v r d z u j e .**

Rozsudok okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania **m e n í** takto:

„Navrhovateľ je **p o v i n n ý** zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov prvostupňového konania, a to trovy právneho zastúpenia vo výške 1.070,02 eur, do troch dní, na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka.

Odporcovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**“

Navrhovateľ je **p o v i n n ý** zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov odvolacieho konania, a to trovy právneho zastúpenia vo výške 59,49 eur, do troch dní, na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozhodnutím čiastočne vyhovel návrhu a odporkyňu zaviazal k zaplateniu istiny 451,92 eur s príslušným úrokom z omeškania. Samostatným výrokom návrh vo zvyšku, t.j. o zaplatenie istiny 903,84 s príslušenstvom zamietol. Napokon zaviazal navrhovateľa zaplatiť odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania spolu vo výške 1.440,91 eur. Rozhodol tak o návrhu navrhovateľa, ktorým sa po čiastočnom späťvzatí (čo do 3.157,07 eur s prísl.) domáhal zaplatenia istiny 1.355,76 eur s príslušným úrokom z omeškania, a to titulom dlhu z úveru poskytnutého odporcovi právnym predchodcom navrhovateľa. Vo vyhovujúcej časti priznal okresný súd navrhovateľovi sumu nezaplatených splátok úveru, ktoré boli nepremiľčané. Zvyšnú časť predstavujúcu premiľčané splátky

okresný súd zamietol práve z dôvodu vznesenej námietky premlčania, pričom otázku premlčania uplatneného práva posúdil podľa ust. § 100 a násl. Občianskeho zákonníka (OZ), teda v podstatnej okolnosti ako právo, ktoré sa premlčí v trojročnej premlčacej lehote. Napriek povahe úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu nepovažoval za dôvodné použitie ustanovení Obchodného zákonníka so stanovenou štvorročnou premlčacou lehotou, pretože posudzovaný úverový vzťah považoval za spotrebiteľský na základe ust. § 23a ods. 1 Zák. č. 634/1992 Zb. ochrane spotrebiteľa, z čoho dovodil nutnosť posúdenia premlčania podľa Občianskeho zákonníka.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p. a považujúc odporcu za neúspešného iba v nepatrnej časti pôvodne uplatneného nároku, priznal jemu i vedľajšiemu účastníkovi na jeho strane plnú náhradu trov konania.

Proti rozsudku podal včas odvolanie navrhovateľ, a to v časti čo do zamietavého výroku a do výroku o trovách konania Navrhovateľ žiadal rozhodnutie v napadnutom rozsahu zmeniť a návrhu v celom rozsahu vyhovieť, pretože mal za to, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil. Nesprávne právne posúdenie videl navrhovateľ v tom, že do 31.12.2007 sa ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách uvedené v § 52 až 54 OZ na zmluvu o úvere nevzťahovali, pretože ust. § 52 OZ vymenovalo zmluvné typy majúce povahu spotrebiteľských zmlúv a zmluva o úvere tam uvedená nebola. Úverová zmluva uzavretá do 31.12.2007, teda aj tá, z ktorej nároky sú uplatnené v tomto konaní sa spravuje výlučne Obchodným zákonníkom a použitie Občianskeho zákonníka je vylúčené aj vzhľadom na prechodné ustanovenie § 879j OZ. Posúdenie premlčania tak v danom prípade neprichádza do úvahy podľa Občianskeho zákonníka, ale podľa § 397 Obchodného zákonníka, podľa ktorého je premlčacia doba štvorročná a v posudzovanom prípade tak pred podaním návrhu neuplynula. Na podporu svojej argumentácie citoval viaceré rozhodnutia iných krajských súdov.

Napokon navrhovateľ nesúhlasil ani s výrokom o náhrade trov konania, ktoré považoval na strane vedľajšieho účastníka za neúčelné a v prípade vyhovenia návrhu ich žiadal priznať.

Odporkyňa a vedľajší účastník vo vyjadrení k odvolaniu žiadali napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné v napadnutom zamietavom výroku potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pretože je v tomto výroku vecne správny. Vo výroku o náhrade trov konania bolo potrebné napadnutý rozsudok zmeniť podľa § 220 O.s.p., pretože neboli dané podmienky na jeho potvrdenie ani zrušenie. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu.

Rozsudok alebo uznesenie, ktorým sa končí konanie vo veci samej, možno v zmysle ustanovenia § 205 ods. 2 O.s.p. odôvodniť len okolnosťami uvedenými pod písmenami a/ až f/ citovaného zákonného ustanovenia.

Dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p., ktorý uplatňuje navrhovateľ, je podľa súdnej praxe daný v prípade mylnej aplikácie a výkladu právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť.

Preskúmaním veci odvolací súd nezistil opodstatnenosť citovaného dôvodu na odvolanie. Navrhovateľ v konaní zotrval na stanovisku, že vzťah medzi účastníkmi je vzťahom obchodnoprávnym, a preto sa naň majú primerane vzťahovať ustanovenia Obchodného zákonníka.

Zo spisu jednoznačne vyplýva, že predmetný vzťah vznikol za účinnosti zákona č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa § 2 ods. 1 tohto zákona v znení ku dňu uzavretia zmluvy na

účely tohto zákona sa rozumela spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb. Spotrebiteľskou zmluvou sa podľa tohto zákona (§ 23a) rozumela zmluva uzavretá podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Súčasne citované ustanovenie v ods. 2 stanovilo, že na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa § 52 až 60 Občianskeho zákonníka sa primerane použijú ustanovenia tohto predpisu. Nie sú pochybnosti o tom, že zmluva, z ktorej uplatňuje navrhovateľ nárok v tomto konaní je zmluvou spotrebiteľskou a že predmet plnenia nebol použitý na podnikanie. Podnikateľom nebola ani odporkyňa. Rovnako je jednoznačne zrejmé, že pôvodný veriteľ bol podnikateľom a predmet konania sa týka jeho podnikateľskej činnosti. Právnym nástupníctvom sa povaha predmetnej právnej veci ako spotrebiteľskej nemohla zmeniť. Súdna prax považuje spotrebiteľské zmluvy, vzhľadom na vzťah medzi podnikateľom a nepodnikateľom a so zreteľom na nepodnikateľský účel zmluvy, za typické občianskoprávne vzťahy. Úver je síce absolútnym obchodom a na úver dopadá tretia časť obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy, avšak predmetná vec sa týka spotrebiteľskej zmluvy, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou (zákon č. 634/1992 Z.z. a ustanoveniami Občianskeho zákonníka). Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu, a teda o typicky občianskoprávny vzťah. Úverovanie spotrebiteľov patrí medzi najfrekventovanejšie občianskoprávne vzťahy a v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnú úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo (rozsudok NS SR vo veci sp.zn. 5M Cdo 20/2009).

Uvedené závery a názory akceptoval aj Ústavný súd SR vo svojom uznesení zo dňa 19. júna 2013, č.k. IÚS 402/2013-10. Jedná sa tak o rozhodnutie vyššej súdnej inštancie, než tie, na ktoré poukazuje navrhovateľ vo svojom odvolaní, a preto je v súlade s princípom právnej istoty v zmysle článku 1 ods. 1 Ústavy SR pri rozhodovaní súdov nižších stupňov takéto rozhodnutie rešpektovať.

Použitie Občianskeho zákonníka aj na posúdenie otázky premlčania práv zo spotrebiteľskej zmluvy uzavretej pred 1.1.2008 tak bolo správne.

Vzhľadom na uvedenú neopodstatnenosť odvolacích dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu v napadnutej zamietavej časti potvrdil ako vecne správny.

V napadnutom výroku o náhrade trov konania však rozhodnutie okresného súdu správne nebolo. Z hľadiska namietanej účelnosti trov konania, bolo potrebné toto kritérium posudzovať osobitne pri odporcovi a osobitne pri vedľajšom účastníkovi. Je totiž potrebné mať na zreteli, že tieto subjekty vystupujú v konaní samostatne, každý sám za seba. V prípade vedľajšieho účastníka krajský súd preskúmaním napadnutého rozhodnutia zistil, že súd prvého stupňa opodstatnene považoval trovy vedľajšieho účastníka za účelne vynaložené na uplatňovanie alebo bránenie práva. Ustanovenie § 93 ods. 2 O.s.p. umožňuje, aby ako vedľajší účastník sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastnila občianskeho súdneho konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. S účinnosťou od 15. októbra 2008 zákon zaviedol druhú skupinu subjektov, ktoré môžu vystupovať ako vedľajší účastníci v konaní. K tejto tzv. druhej skupine subjektov vedľajšieho účastenstva, na rozdiel od prvej skupiny vedľajšieho účastníctva, v ktorej musí ísť o hmotnoprávny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku konania, sa hmotnoprávny záujem na výsledku konania neskúma. Legitimáciu na vstup vedľajšieho účastníka do konania dáva samotný zákon, keď ako vedľajší účastník vystupuje právnická osoba. Sú to aj prípady sporov o ochrane spotrebiteľa, keď na strane spotrebiteľa môže vystupovať právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana spotrebiteľských práv podľa zákona č. 505/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Do konania môže v zmysle ust. § 93 ods. 3 O.s.p. vstúpiť buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov, urobenú prostredníctvom súdu. Podľa odseku 4 citovaného zákonného ustanovenia má vedľajší účastník v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, avšak koná iba sám za seba. Vychádzajúc z výkladu Ústavy a zákona o ochrane spotrebiteľov o tom, že súčasťou ochrany spotrebiteľa v konaní pred súdom je aj účasť vedľajšieho účastníka opodstatňuje záver, že združenie spotrebiteľov, keď uplatní základné právo na súdnu ochranu, má zásadne právo aj na náhradu trov konania, ktoré súvisia s právnou pomocou poskytovanou advokátom. Takáto náhrada by mohla byť nepriznaná len v prípade, ak niektoré úkony právnej pomoci spočívajúcej v zastúpení advokátom, boli zbytočné, resp. neúčelné, ale táto

náhrada nemôže byť nepriznaná len na základe toho, že združenie spotrebiteľov sa dalo v konaní pred súdmi zastúpiť advokátom. Súd prvého stupňa preto v danej veci správne považoval trovy vedľajšieho účastníka vynaložené na právne zastúpenie za účelne vynaložené.

Vo vzťahu k odporcovi však už krajský súd otázku účelnosti ním vynaložených trov konania posúdil inak. Konanie začalo podaním návrhu dňa 28.06.2012. Vedľajší účastník vstúpil do konania dňa 5.10.2012 od počiatku zastúpený právnym zástupcom a následne podal vo veci samej vyjadrenie. Po týchto úkonoch si odporca dňa 12.3.2013 zvolil právneho zástupcu, identického s právnym zástupcom vedľajšieho účastníka, ktorý sa po prevzatí zastúpenia zúčastnil pojednávani, zastupujúc tu súčasne vedľajšieho účastníka i odporcu. Všetky vyjadrenia právneho zástupcu podané za vedľajšieho účastníka boli identické s vyjadreniami za odporcu. Z uvedeného je zrejmé, že za situácie, kedy už na strane odporcu vystupovalo na ochranu ich práv spotrebiteľské združenie zastúpené advokátom, si odporca sám zvolil advokáta, teda využil kvalifikovanú právnu pomoc. Odporca si tak zvolil advokáta za situácie, kedy mal právnu pomoc advokáta už zabezpečenú prostredníctvom vedľajšieho účastníka vystupujúceho v konaní na jeho podporu. Keďže odporca požadoval náhradu trov právneho zastúpenia, je zrejmé, že sa svojmu advokátovi zaviazal za poskytnutú právnu službu zaplatiť. Pritom sa však odporcovi identickej právnej služby dostávalo sprostredkovane cez vedľajšieho účastníka a odporca sa tak svojmu právnemu zástupcovi zaviazal zaplatiť za službu, ktorej obsah sa mu už dostal inou cestou. Pokiaľ sa teda odporca zaviazal zaplatiť za právnu pomoc, ktorej identický obsah mu bol na jeho podporu poskytovaný prostredníctvom vedľajšieho účastníka, boli tieto trovy odporcu neúčelné. Postup odporcu, ktorý si volí platenú právnu pomoc v situácii, kedy sa mu identická služba dostáva bezplatne prostredníctvom vedľajšieho účastníka je z pohľadu odporcu ekonomicky iracionálny, a tak sa javí, že v danej situácii nie je účelom právneho zastúpenia odporcu poskytnutie právnej pomoci, pretože tá sa mu už dostala, ale iba násobenie trov právneho zastúpenia za tú istú službu prostredníctvom zvyšovania počtu zastúpených v tom istom konaní. V konaní, kde na strane účastníka vystupuje ako vedľajší účastník združenie na ochranu spotrebiteľa a účastník i združenie využívajú platenú právnu pomoc advokáta s identickým obsahom, sú účelne vynaložené trovy právneho zastúpenia len na strane toho, komu bola právna pomoc v konaní poskytnutá skôr. Vzhľadom na uvedené krajský súd napadnuté rozhodnutie okresného súdu v časti, v ktorej bola odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi priznaná náhrada trov konania zmenil podľa ust. § 220 O.s.p. tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal pre ich neúčelnosť a náhradu trov priznal iba vedľajšiemu účastníkovi. To však tiež nie v rozsahu plnej náhrady ako nesprávne rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 3 O.s.p., ale v závislosti od pomeru úspechu vo veci podľa § 142 ods. 2 O.s.p. Z pôvodne žalovanej istiny 4.512,83 eur bol popri čiastočnom späťvzati a zamietnutí zvyšku návrhu odporca zaviazaný k zaplateniu istiny 451,92 eur. Týchto 10 % neúspechu odporcu nepredstavuje v tomto prípade nepatrnú časť v zmysle § 142 ods. 3 O.s.p., ale náhradu trov je potrebné rozdeliť podľa § 142 ods. 2 O.s.p. pomerom 90/10 a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu tak priznať náhradu 80 % účelne vynaložených trov konania.

Celkovú výšku trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka určil krajský súd podľa Vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov (Vyhláška). Trovy pozostávajú z odmeny podľa § 10 ods. 1 v spojení s § 13a ods. 1 písm. a), c), d) Vyhlášky vo výške 2 x 161,01 eur (prevzatie zastúpenia, vyjadrenie), 3 x 161,01 eur + DPH (účasť na troch pojednávaniach), režijného paušálu podľa § 16 ods. 3 Vyhlášky vo výške 2 x 7,63 eur, a 3 x 7,81 eur + DPH cestovného na 3 pojednávania podľa § 15 písm. a) v spojení s § 16 ods. 4 Vyhlášky vo výške 110,23 eur + DPH a náhrady za stratu času cestou na pojednávania podľa § 15 písm. b) v spojení s § 17 ods. 1 Vyhlášky vo výške 216,84 eur + DPH. Celkom trovy konania vedľajšieho účastníka bez DPH predstavujú 1.170,81 eur, z čoho DPH podlieha suma 833,53 eur (OS nesprávne počítal DPH z celej sumy trov, i keď z celej žiadanej nebola). Zo sumy 833,53 eur predstavuje 20 % DPH podľa § 18 ods. 3 Vyhlášky sumu 166,71 eur a celková výška trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka tak predstavuje 1.337,52 eur. Vo výpočtoch cestovného a náhrady straty času sa krajský súd stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto sa v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. obmedzuje v tejto časti na konštatovanie jeho správnosti a viac neuvádza.

Z dôvodu vyššie uvedeného pomerného rozdelenia náhrady trov konania potom vedľajšiemu účastníkovi patrí 80 % z jeho celkových trov právneho zastúpenia (1.337,52 eur), t.j. 1.070,02 eur, z čoho DPH predstavuje 133,37 eur.

Pri rovnakom posúdení účelnosti trov v odvolacom konaní priznal aj tu krajský súd náhradu trov iba vedľajšiemu účastníkovi. V odvolacom konaní bol však odporca plne úspešný čo do veci samej a podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. preto patrí vedľajšiemu účastníkovi na jeho strane plná náhrada trov odvolacieho konania. Trovy spočívajú v odmene 51,45 eur za vyjadrenie k odvolaniu vo veci samej podľa § 13a ods. 1 písm. c) Vyhlášky + režijný paušál 8,04 eur priznaný podľa § 16 ods. 3 Vyhlášky, t.j. celkom 59,49 eur.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.